

Letoun, který nemá být snadno čitelný. Unikátní kamufláž pro český C-390 navrhl akademický malíř Pavel Holý z VHÚ Praha

5.6.2026 - | Vojenský historický ústav Praha

Do České republiky brzy dorazí první ze dvou transportních letounů Embraer C-390 Millennium, které pořídila Armáda ČR. Už na první pohled zaujme neobvyklou kamufláží. Nejde o estetiku, ale o funkci - rozbít siluetu stroje a zkomplikovat jeho čitelnost pro pozorovatele. Autorem návrhu je akademický malíř Pavel Holý z Vojenského historického ústavu Praha, který na finální podobu dohlížel přímo v Brazílii u výrobce letounu.

Na tvorbě kamufláží pro vojenskou techniku se Vojenský historický ústav Praha podílí v několika projektech Armády ČR.

„Vojenský historický ústav Praha spolupracuje s Armádou ČR na kamuflážích strojů dlouhodobě. Pavel Holý se podílel například na vzhledu vrtulníků AH-1Z Viper a UH-1Y Venom, vládního Airbusu A319CJ nebo letounu L-159 Alca v kamufláži Spitfiru generála Peřiny,“ připomněl ředitel VHÚ Praha, brigádní generál Aleš Knížek.

Pavel Holý u nového transportního letounu vycházel z jednoduché otázky: jak ztížit pozorovateli odhad vzdálenosti, velikosti nebo směru letu stroje.

„Letadlo samozřejmě nezmizí. Kamufláž ale může zkomplikovat odhad, jak daleko je a kam přesně letí,“ vysvětluje. Právě proto se nesnažil letoun ozdobit, ale naopak narušit jeho siluetu. Tmavé a světlé plochy na sebe nenavazují tak, jak by člověk očekával, některé části opticky ustupují, jiné splývají s pozadím. Při návrhu se inspiroval opačným principem, než jaký používá při malování svých hyperrealistických obrazů. Zatímco na plátně se snaží diváka přesvědčit, že vidí něco, co na obraze ve skutečnosti není, u kamufláže je snaha naopak pozorovatele přesvědčit že na obloze možná není nic i když tam něco je.

Návrh vznikl od podzimu roku 2023. Nešlo přitom jen o výběr barev. Kamufláž musela fungovat na skutečném trojrozměrném letadle, z různých úhlů pohledu a v různých světelných podmínkách. Každý grafický prvek proto procházel řadou úprav a konzultací.

Právě kvůli finálním kontrolám odcestoval Pavel Holý do Brazílie k výrobci letounu, respektive do místa, kde se letoun lakoval. Doprovázeli ho major Aleš Štancl z 24. základny dopravního letectva ve Kbelích. Dohlíželi na převod návrhu do výrobních podkladů a řešil drobné úpravy, které vznikly při převádění grafiky do trojrozměrného modelu letounu. *„V každém kroku převodu mohou vzniknout malé chyby. Na monitoru si jich člověk nemusí všimnout, ale na skutečném letadle už ano,“* popisuje.

Součástí kontrol byly i detaily označení letounu. Na trup se například dostane jméno táboorského rodáka, brigádního generála Karla Tomana Mareše, prvního velitele 311. československé bombardovací perutě RAF, po kterém bude první český C-390 Millennium pojmenován.

Největší komplikace nakonec nepřinesl samotný návrh, ale jeho realizace. *„Po nanesení základní barvy máte pouze několik hodin na nanesení vrchního nátěru, pokud to nestihnete, musíte základní nátěr omýt a začít znovu, letoun se proto stříká po částech, tak velkých, jaké se dají stihnout natřít*

do stanoveného časového limitu,” vysvětluje Pavel Holý.

Přestože většina současných vojenských transportních letadel létá v jednobarevném provedení, Holý je přesvědčen, že kamufláž má své místo i dnes. Připomíná, že řada armád, které počítají s nasazením v rizikových oblastech, od vícebarevných nátěrů nikdy úplně neustoupila.

První český Embraer C-390 Millennium bude sloužit především k přepravě osob a nákladu, zdravotnickým transportům, výsadkovým operacím a rovněž k hašení. Druhý stroj by měla Armáda ČR převzít v roce 2027. Oba letouny ponесou stejnou kamufláž a lišit se budou pouze identifikačními čísly a jmény.

<https://www.vhu.cz/letoun-ktery-nema-byt-snadno-citelny-unikatni-kamuflaz-pro-cesky-c-390-navrhl-a-kademicky-malir-pavel-holy-z-vhu-praha>